

Biotheek Netknipsels 80 - 5 augustus 2004

Pesticiden en ggo's. Eerst in groenten en fruit, nu ook in vlees. Heerlijk genieten krijgt zo een wrange bijmaak. Althans, als het hoofd meeproeft. Want je proeft ze niet echt, die sluipmoordenaars zoals pesticiden ergens in de pers genoemd werden. Of misschien vinden we die extra smaakmakers ondertussen al lekker, door gewenning misleid. Terwijl de biowereld in onze contreien zich het hoofd breekt over GGO-contaminatie, geven de Amerikanen zich over aan vleselijke genoegens. Ook dat kan bio.

Hartelijke groet,

Petra Tas
Projectcoördinator Biotheek

In dit nummer:

NATIONAAL

Genetisch gewijzigde organismen in biovlees?
"Productie van GGO-vrij biovlees bijna onmogelijk"
Honderd procent ggo-vrij biovlees niet meer mogelijk
"Landbouw is opnieuw economische sector"
Bio in het Vlaamse regeringsakkoord
Vera Dua: 'egelstelling tegenover milieu'
Bedrijfsbezoek en actualia biologische fruitteelt
onkruidbestrijding – een opinie
Toename van pesticiden in groenten en fruit

INTERNATIONAAL

EU - Verbetering van kwaliteit, veiligheid en kostenreductie in de Europese biologische en duurzame ("low input") productieketen
EU/NL - Per 25 augustus 2005, 100% biologisch voer straks verplicht
EU-actieplan bio: veel papier en gebakken lucht
NL - Biologisch vlees is gentechvrij
NL - Vergunningen voor veldproeven met gentech-gewassen vernietigd
NL - Beschikbaarheid bio-grondstoffen
Russische Federatie: Overzicht biologische producten 2004
VS - Een biotomaat in plaats van vitamine C-pillen
VS - CCOF certificeert het eerste en enige biologische glijmiddel
VS - Biologische badgels kennen groot succes

NATIONAAL

Genetisch gewijzigde organismen in biovlees?

In 'De Morgen' van 29 juli 2004 wordt verwezen naar de resultaten van een Nederlands onderzoek waarin gesteld wordt dat het vrijwel onmogelijk is veevoeder te produceren dat honderd procent vrij is van genetisch gewijzigde organismen. Om daaruit af te leiden dat biologisch vlees niet gegarandeerd ggo-vrij zou zijn, is echter voorbarig.

In de biologische veehouderij worden de dieren voornamelijk gevoed met op het bedrijf geteelde gewassen, zijnde biologisch. Dit rantsoen wordt vaak aangevuld met specifiek krachtvoer, dat gebruikt mag worden voor de biologische veeteelt.

Bij de productie van deze krachtvoerders mogen ingrediënten afkomstig van de gangbare landbouw gebruikt worden. Het aandeel van gangbaar voeder in het rantsoen op jaarbasis van de biologische dieren is maximaal 10% voor herkauwers en 20% voor andere soorten, zoals vastgelegd in de Europese regelgeving. Het is de betrachting van de Europese Commissie om deze percentages geleidelijk aan af te bouwen.

Momenteel mag gangbaar geteelde soja of maïs als ingrediënt aangewend worden bij de productie van biologische veevoerders. Zo is soja één van de gangbaar geproduceerde gewassen die toegelaten wordt in biologische veevoerders, omdat het niet of nauwelijks beschikbaar is in biologische versie. Het gebruik van soja is niet risicovrij, want het wordt uit buitenland ingevoerd en is vaak genetisch gewijzigd. Dergelijke soja mag als een ggo-vrij product verkocht worden, als ze niet meer dan 0,9% ggo's bevat.

Bij de productie van biologische veevoerders geldt een nultolerantie op ggo's, dus ook op ggo-soja. De leverancier van de soja moet immers kunnen verklaren dat zijn product ggo-vrij is. Dit wordt streng gecontroleerd door de betreffende controleorganisaties. Ook gebeuren steekproefgewijs analyses op de geleverde loten. Bij de minste overschrijding van de norm worden de loten gedeclasseerd. De leverancier wordt aan een verscherpte controle onderworpen en het aantal staalnames wordt verhoogd.

Het risico op ggo-contaminatie via ggo-soja, als gangbaar ingrediënt in het krachtvoer bruikbaar voor biologische veehouderij bestaat, maar is zeer beperkt. De sector doet er alles aan om zijn producten ook tijdens transport en opslag ggo-vrij te houden. De kans dat biologisch veevoer in de toekomst sporen van genetisch gemanipuleerde soja en maïs kan bevatten, wordt echter wel steeds groter. In de verwerkte biologische producten voor directe menselijke consumptie mag gangbare soja niet gebruikt worden (behalve onder de vorm van een additief, nl. sojalecithine). Geen enkele van de analyses, uitgevoerd in 2003 in opdracht van de controleorganisaties Blik en Ecocert, wees tot hier toe op de aanwezigheid van ggo's. Zo werd biologische tofu geanalyseerd waarin niets van ggo's werd teruggevonden.

Tot dusver er is geen ggo-teelt, dierlijk noch plantaardig toegelaten in België, zelfs niet in de Europese Unie. Het risico op kruisbestuiving is dus onbestaande. Voor primaire biologische producten in België geteeld, stelt zich geen probleem. Welk scenario de toekomst hier zal brengen is onduidelijk. De biologische sector blijft pleiten voor een ggo-vrij Vlaanderen.

Dit neemt niet weg dat de biosector waakzaam moet blijven voor de dreiging die uitgaat van de wereldwijde opmars van genetisch gewijzigde organismen. De biosector zelf kan moeilijk op eigen kracht voor de gevolgen van de contaminatie van buitenaf opdraaien. Volgens het principe 'de vervuiler betaalt', zou het logisch zijn dat wie aan de basis ligt van de contaminatie ofte de ggo-sector, voor de schade opdraait.

bron: Bioforum Vlaanderen, 6 augustus 2004

"Productie van GGO-vrij biovlees bijna onmogelijk"

Het is vrijwel onmogelijk om veevoeder te produceren dat honderd procent vrij is van GGO's, zo blijkt uit een onderzoek van de universiteit van Wageningen. Daardoor is ook biologisch vlees niet gegarandeerd GGO-vrij. "Ik ben ervan overtuigd dat het in de toekomst steeds moeilijker wordt om onder de biologische tolerantiedrempel van 0,5 procent te blijven", zegt Johan Meeus van Molens Dedobbeleer in De Morgen.

Europa aanvaardt een drempel van 0,9 pct GGO's. Zolang die grens niet overschreden wordt, mag een product verkocht worden als GGO-vrij. De biosector streeft echter naar nul procent. "Dit wordt steeds problematischer omdat er meer GGO-veevoedergewassen op de markt komen", zegt de Nederlandse onderzoekster Esther Kok. "Enkel tegen heel hoge kosten kan de productie van GGO- en GGO-vrije veevoerders strikt gescheiden worden, maar daardoor zullen de genvrije voeders zo duur worden dat er geen markt meer voor zal zijn".

In de praktijk is biovlees nu al niet meer gegarandeerd GGO-vrij. Biologische veevoerders mogen tot 0,5 procent GGO's bevatten. De reden is dat laboratoria onder die grens vaak vals positieve analysesresultaten noteren. "Het wordt steeds moeilijker onder die grens te blijven", zegt Johan Meeus van Molens Dedobbeleer uit Halle. Zijn firma produceert zowel biologische als gangbare veevoerders. Hij benadrukt wel dat het risico op GGO-besmetting in de biosector lager is. Wouter Vankeirsbilck nuanceert het probleem voor de consument. "De meeste dieren krijgen bedrijfseigen ruwvoeder en slechts gedeeltelijk krachtvoeder, waarin de toevoer van gangbare gewassen beperkt is. We zijn nog niet zover dat massaal GGO's geteeld worden in de EU. Maar als het zover komt, zal de overheid maatregelen moeten nemen".

Bron: Vilt, 29 juli 2004

Honderd procent ggo-vrij biovlees niet meer mogelijk

Kans op besmetting met ggo's blijft kleiner in bio-sector dan bij 'gewone' productie

Het is vrijwel onmogelijk om veevoeder te produceren dat honderd procent vrij is van genetisch gemanipuleerde organismen, zo blijkt uit Nederlands onderzoek. Daardoor is ook biologisch vlees niet gegarandeerd ggo-vrij. Nu al laat de Belgische biosector 0,5 procent ggo's toe in veevoeder. 'Dat is zo goed als niets. Maar ik ben ervan overtuigd dat het in de toekomst alleen maar moeilijker wordt om onder die drempel te blijven', zegt een biovoederproducent.

Een groep onderzoekers van de universiteit van Wageningen onderzocht in opdracht van het Nederlandse ministerie van Voedselkwaliteit in hoeverre het mogelijk is genvrije veevoerders te produceren, vanuit de optiek dat de consument de keuze moet hebben om genvrij vlees te eten.

De vraag is op zijn plaats nu Europa het moratorium op de introductie van nieuwe ggo's op de Europese markt heeft opgeheven. Voor alle duidelijkheid: Europa aanvaardt een drempel van 0,9 procent ggo's. Zolang die grens niet overschreden wordt, mag een product verkocht worden als ggo-vrij. De Nederlandse onderzoekers brachten de hele veevoederketen in kaart en onderzochten ook het scenario van de biologische sector, die naar nul procent ggo's streeft. Conclusie: het is quasi een utopie om honderd procent ggo-vrije biologische veevoerders te produceren. "Nul procent ggo's in veevoeder garanderen is nu al heel erg lastig geworden. Dat wordt in de toekomst nog moeilijker omdat er alsmaar meer ggo-veevoedergewassen op de markt komen. Enkel tegen heel hoge kosten kan de productie van ggo- en ggo-vrije veevoerders strikt gescheiden worden, maar daardoor zullen de genvrije voeders zodanig duur worden dat

er geen markt meer voor zal zijn", zegt projectleider Esther Kok van het onafhankelijke Instituut voor Voedselveiligheid Rikilt.

Voor soja is de nultolerantie nu al moeilijk te realiseren omdat die uit het buitenland wordt ingevoerd en er grote hoeveelheden genetisch gemodificeerde (Latijns-)Amerikaanse soja in omloop zijn. Die besmetten de gewone soja via kruisbestuiving op de velden of besmetting bij transport en opslag.

Voor maïs is het volgens Kok nu "nog doenbaar" als Europees gekweekte maïs in het veevoeder wordt verwerkt. Maar ze verwacht dat ook bij dat gewas een grotere besmetting omdat de deur naar de import weer openstaat.

De biosector deelt in de klappen omdat soja een van de gangbaar geproduceerde gewassen is die in biovoeders toegelaten wordt omdat het niet of nauwelijks in biologische versie te verkrijgen is.

Dat de duurder betaalde biologische biefstuk afkomstig is van een koe die mogelijk ggo-voeder heeft gegeten, zal voor de kritische bioconsument moeilijk te verteren zijn. Toch is het biovlees nu al niet gegarandeerd 100 procent ggo-vrij. De biosector streeft naar nul procent maar in de praktijk worden veevoeders pas gedeclasseerd van zodra er 0,5 procent ggo's in zitten. De reden is dat laboratoria onder die grens vaak 'vals positieve' analyseresultaten noteren.

"Ik ben ervan overtuigd dat het alsnog moeilijker zal worden om onder die grens te blijven", zegt Johan Meeus van Molens Dedobbeleer uit Halle. Zijn firma produceert zowel biologische als gangbare veevoeders. Hij benadrukt wel dat het risico op ggo-besmetting in de biosector lager is dan in de conventionele productie.

"Als men de consument de echte keuze wil geven om ggo-vrije producten te eten, dan zal de overheid dat moeten garanderen. Anders wordt het voor ons een onmogelijke taak om ggo-vrij te zijn", zegt Meeus. Volgens hem zit er niets anders op dan grote ggo-vrije landbouwzones af te bakenen.

Wouter Vankeirsbilck van Bioforum, de koepelorganisatie van de biosector, erkent dat de voederproducenten voor grote investeringen staan maar nuanceert het probleem voor de consument. "De meeste dieren worden gevoed met op bedrijf geteelde gewassen en krijgen slechts gedeeltelijk krachtvoer. De toevoer van gangbare gewassen is daarin beperkt. We zijn nog niet zover dat er massaal ggo's geteeld worden in Europa. Maar als het zover komt, zal de overheid maatregelen moeten nemen. Wil men dat ggo-vrije producten blijven bestaan, dan zal er steun moeten komen."

Vleesbundels op de jaarmarkt in Nijlen. Dat de duurder betaalde biologische biefstuk afkomstig is van een koe die mogelijk ggo-voeder heeft gegeten, zal voor de kritische bioconsument moeilijk te verteren zijn.

bron: De Morgen, 29 juli 2004

"Landbouw is opnieuw economische sector"

De Vlaamse boeren en tuinders vonden dat de paars-groene regering teveel de kaart van de biosector en het milieu trok en nauwelijks oog had voor de economische noden van 99 procent van de boeren. De sector lijkt een positief gevoel over te houden aan het nieuwe regeerakkoord. "De landbouw wordt weer door een economische bril bekeken", laat Peter Van Bossuyt, directeur Communicatie bij Boerenbond, optekenen in Het Nieuwsblad.

In het regeerakkoord staat dat het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen wordt uitgevoerd, met inbegrip van de 750.000 ha agrarische structuur. "Voor veel boeren is de rechtszekerheid van hun bedrijf van groot belang", weet Van Bossuyt. "Daarom is het belangrijk dat de effectieve afbakening van de 750.000 ha landbouwgrond op papier is gezet". Boerenbond is vragende partij voor een nieuw en vereenvoudigd Mestactieplan. "We willen graag meewerken aan een werkbaar plan", luidt het. Belangrijk onderdeel wordt de nutriëntenhalte. Die bepaalt hoeveel mest een bedrijf mag produceren. "Als een bedrijf kan bewijzen dat het de bijkomende mest als gevolg van zijn groei zelf kan verwerken, dan moet het ook de toelating kunnen krijgen om te groeien", zegt Van Bossuyt. Tot slot is Van Bossuyt ook blij met de aangekondigde administratieve vereenvoudiging en de extra kansen voor starters. Dat landbouw niet langer in dezelfde hand zit als milieu, vindt hij logisch. "De voorbije vijf jaar hebben geleerd dat landbouw anders toch te minimaal behandeld wordt. We hopen wel dat de verantwoordelijke voor landbouw beter samenwerkt met zijn collega van milieu dan onder de regering-Van den Brande".

bron: Vilt, 4 augustus 2004

Bio in het Vlaamse regeringsakkoord

(...) De Vlaamse regering zal de productie en distributie van producten van de biologische en geïntegreerde land- en tuinbouw aanmoedigen. (p 17)

(...) We onderkennen en ondersteunen de rol van de landbouw die verder evolueert naar duurzame landbouw, ondermeer biologische landbouw, en integratie in streekontwikkeling. We breiden de economische functie van het platteland verder uit tot para-agrarische bedrijvigheid, KMO's en ambachtelijke bedrijven, toerisme en dienstverlening. Het integreren van belangen en sectoren op het platteland is een basisopdracht van gewest, provincies en gemeenten. (p. 57)

bron: regeerakkoord vlaamse regering, juli 2004

Vera Dua: 'egelstelling tegenover milieu'

"Het eerste wat mij opvalt, is dat het concept duurzame ontwikkeling niet in het regeerakkoord zit. De nadruk ligt op economische en sociale uitdagingen, het milieu is een aanhangsel. Het milieu straalt uit de tekst als een bedreiging voor de economie. Men ziet niet in dat ecologie ook een economische en sociale opportuniteit is. In Duitsland werken anderhalf miljoen mensen in de milieu-economie."

De gewezen groene milieuminister is wel tevreden dat belangrijke groene aspiraties door de regering-Leterme worden overgenomen en dat "wordt voortgebouwd op wat wij hebben gerealiseerd" inzake integraal waterbeleid en afvalbeleid.

Dua houdt haar hart vast voor het lot van de open ruimte. "Inzake ruimtelijke ordening vrees ik het ergste. Het ziet ernaar uit dat het spaarzaam omspringen met de ruimte definitief voorbij is. Er zullen gretig nieuwe bedrijventerreinen worden aangelegd en het woonprobleem zal opgelost worden door de open ruimte aan te snijden."

Het valt haar op dat de landbouw "geen apart hoofdstuk waard is, maar weggemoffeld wordt onder economie. Ik vrees ook dat de kentering die in het plattelandsbeleid is ingezet om tot een duurzamere landbouw te komen, zal worden terugschroefd."

Het nieuwe regeerakkoord bevat geen concrete ambities voor de biologische landbouw. Dua

had destijds ambitieuze doelstellingen voor de biolandbouw in het paars-groene regeerakkoord laten inschrijven, maar heeft die niet kunnen waarmaken. Dua: "reden temeer om een extra stimulans te geven." (SD)

bron: De Morgen, juli 2004

Bedrijfsbezoek en actualia biologische fruitteelt – (Ma 9 augustus - 15u)

De studieclub biologische fruittelers (Vakgroep Belbior), Bio Fruit Advies, het P.C.B.T. en het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap- AKL-Ontwikkeling (Ir. Annie Demeyere) nodigt alle geïnteresseerden uit op een bedrijfsbezoek maandag 9 augustus te 15.00u bij de Fam. Janssens te Glabbeek.

Tijdens de bedrijfsrondgang zullen een aantal actuele thema's in de biologische fruitteelt nader worden toegelicht:

- bodemverzorging en schoffelproeven in de biologische fruitteelt (mede gefinancierd door de ALT en in samenwerking met het P.C.B.T.)
- het al dan niet voorkomen van oorwormen en problemen met bloedluizen
- aandacht voor nieuwe zomerrassen bvb. Colina maar ook Topaz aanplant
- andere actualiteiten

Samenkomst aan het bedrijf van de Fam. Janssens, Rode 26A te 3380 Glabbeek.

Je kan het bedrijf bereiken : via BFV Glabbeek (Craenenbroek) en aan de kerk van Glabbeek links (Dries) volgen. Na 1.5 km kom je links aan Rode 26 A ; ofwel aan de kerk van Meensel Kiezegem de Heibossstraat blijven volgen. Na 1.5 km kom je rechts aan Rode 26A.

Voor verdere inlichtingen Katleen De Coninck tel. 013/44 30 56

bron: PCBT BIO nieuwtjes, nr. 6

onkruidbestrijding – een opinie

Als ik met de wagen onderweg ben, heb ik de onveilige neiging vooral naast de weg te kijken. Tegenliggers zijn bij deze gewaarschuwd. Momenteel kijk ik in veel gevallen op tegen een muur van maïs. Ik heb hier geen probleem mee. Een koe moet gevoederd worden en het is aan mij om voorzichtig te zijn op kruispunten. Een ding valt me wel tegen bij die maïs, en dat is de onkruidbestrijding. Biologische maïstelers zullen zeggen volledig akkoord te zijn, maar het is niet dat wat ik bedoel.

Vakbladen staan vol van artikels betreffende probleemonkruiden, werkzame en minder werkzame combinaties van middelen en mogelijke resistenties. De bijhorende reclameadvertenties zijn voor onze vakpers wellicht broodnodig om leefbaar te zijn. Op 13 juli verscheen er een nieuwsbericht van het Vlaams Informatiecentrum voor Land- en Tuinbouw (VILT) op mijn computerscherm:

'Twee derde Franse Wateren besmet met pesticiden in 2002 !'. Wellicht mag ik niet zonder meer extrapoleren naar Vlaanderen, maar het stemt tot nadenken.

Als ik zie hoe efficiënt en hoe gemakkelijk één bewerking vóór opkomst met de wiedeg is en tegelijk ook lees in publicaties van het Landbouwcentrum Voedergewassen dat hiermee de input aan herbiciden gevoelig kan worden verlaagd, dan is mijn vraag waarom het niet algemeen wordt toegepast? Het zou voor die gangbare boer een eerste aanzet kunnen zijn naar een volledig mechanische onkruidbestrijding. Pas op dat moment kan de gangbare landbouw zonder schroom vertellen dat ze 'geïntegreerd' werkt.

Vanuit landbouwkundig en politiek standpunt moet dit meer dan voldoende redenen zijn om ook in de toekomst de kaart van de biologische landbouw te blijven trekken.

Lieven Delanote

bron: PCBT BIO nieuwtjes, nr. 6

Toename van pesticiden in groenten en fruit

Na jaren van daling komen opnieuw meer restanten van pesticiden voor in voedingsmiddelen die op de Belgische markt te koop worden aangeboden. Zowat 40 procent van de in België onderzochte groenten, fruit en granen bevatten resten van bestrijdingsmiddelen. Hiervan zat in 2002 5,4 procent boven de wettelijk toegelaten grens. Dat blijkt uit een jaarlijks Europees overzicht dat onlangs is verschenen.

Ook in de rest van de Europese Unie neemt het aantal overschrijdingen verontrustend toe. In 2002 steeg het aantal stalen dat boven het wettelijke maximum ligt met 66 procent.

In sommige gevallen kunnen groenten, fruit en granen zodanig met giftige restanten besmet zijn "dat in een aantal gevallen een gezondheidsrisico niet uitgesloten kan worden, in het bijzonder voor bepaalde risicogroepen", zo staat in het jaarlijkse rapport.

Bron: RUG-kranten

Meer info over evolutie van residu's:

http://europa.eu.int/comm/food/fs/inspections/fnaoi/reports/annual_eu/index_en.html

bron: Vilt, 4 augustus 2004

INTERNATIONAAL

EU - Verbetering van kwaliteit, veiligheid en kostenreductie in de Europese biologische en duurzame (“low input”) productieketen

De Europese Gemeenschap financiert met 18 miljoen Euro een nieuw zogenaamd geïntegreerd project (IP) ‘QualityLowInputFood’ op het gebied van de Europese biologische en “low input” voedsel ketens. Het project heeft als doel de kwaliteit van het product verder te verhogen, de veiligheid ervan te promoten en de productie-efficiëntie te verbeteren. Zie voor details de website: www.qlif.org.

Het IP omvat 31 onderzoeksinstellingen, industriële partners en universiteiten (zie bijlage) uit geheel Europa, met een totaal budget van 18 miljoen euro. Daarmee integreert dit IP een kritische massa van activiteiten en middelen om ambitieuze wetenschappelijke en technische doelstellingen te halen.

Het onderzoek omvat de gehele productieketen, waarbij de wensen van de consument het uitgangspunt zijn voor de productie op de boerderij (van “fork to farm”). Het gaat daarbij om kasgewassen (tomaten), open teelten (sla, uien, aardappelen, wortels, kool), fruit (appel), graan (gerst), varkensvlees, zuivel en kip. Om dit te bereiken worden gedrag en verwachtingen van consumenten gemeten, en worden nieuwe technologieën ontwikkeld om de voedingswaarde, smaak, microbiologische en toxicologische kwaliteit van biologische producten te verbeteren. Alle projectinnovaties zullen worden beoordeeld op de socio-economische, milieu en duurzaamheids effecten.

Het onderzoek levert belangrijke en nu nog ontbrekende informatie over de verschillen tussen productiesystemen voor wat betreft voedingswaarde, smaak en voedselveiligheid. Men verwacht daardoor tevens een belangrijke bijdrage aan het vergroten van de concurrentiepositie van de biologische voedselindustrie, hetgeen ten goede zal komen aan de Europese consumenten en biologische boeren.

De belangrijkste resultaten van het onderzoek in het IP en daarbuiten zullen worden gepresenteerd tijdens het jaarlijkse “Biologische Landbouw, Voedselkwaliteit en Humane Gezondheidscongres”. Het eerste vindt plaats van 6 tot 9 januari 2005 op de Universiteit van Newcastle, UK. Het richt zich op het primaire bedrijfsleven, de verwerkende industrie, de handel, consumentenorganisaties en andere stakeholders in de voedselproductieketen.

Voor meer informatie:

Project coordinator:

Prof. Carlo Leifert, Newcastle (UK), tel. 0044 1661 830 222; e-mail: qlif@ncl.ac.uk

Nederlandse partners:

dr. Ir. Hans Spoolder, Wageningen, tel: 0320 293 532, Hans.Spoolder@wur.nl

Dr. Ir. Edith Lammerts van Bueren, Louis Bolk Instituut, tel: 0343 523 869,
e.lammerts@louisbolk.nl

Ir. Clemens Oude Groeniger, Agro Eco Consultancy, tel.: 0318 420 405,
c.oudegroeniger@agroeco.nl

bron: Louis Bolk Instituut, 20 juli 2004

EU/NL - Per 25 augustus 2005, 100% biologisch voer straks verplicht

Per 25 augustus 2005 vervalt de vrijstelling om 20% gangbare grondstoffen te gebruiken voor biologisch veevoer. De verwachting is dat de prijs van biologisch voer hierdoor met 10-20% stijgt, waardoor de kostprijs van biologische zuivel, vlees en eieren ook zal toenemen. De kans bestaat dat de eiwitvoorziening een knelpunt wordt. De vakgroep verwacht dan ook dat nog dit najaar een aantal EU-landen gaat sputteren nu de deadline van 24-8-2005 dichterbij komt. Het zou niet de eerste keer zijn, dat er toch weer uitzonderingen komen op de regel en, erger, dat ieder land zijn eigen uitzonderingen bedenkt.

De Vakgroep Biologische Landbouw van de (N)LTO, Federatie van Biologische Boeren en Biologica staat in principe achter het vervallen van de vrijstelling. De vakgroep wil dat de kringlopen in de biologische sector worden gesloten: voor voer, zaad, pootgoed, mest en stalstrooisel, zeker nu steeds vaker GGO's worden gevonden in gangbare importsoja en -maïs. De consument gaat er van uit dat op biologische bedrijven de dieren biologisch voer krijgen. Daarom heeft de vakgroep ook altijd de zogenaamde koppelprojecten ondersteund, zoals in Flevoland. Hier worden bedrijven aan elkaar "gekoppeld" voor het uitwisselen van voer, stro en mest. In Noord-Nederland loopt op dit moment een koppelproject met deelname van meer dan 40 boeren. De vakgroep raadt de biologische veehouders aan om zich voor te bereiden op de nieuwe situatie. Er moet gezocht worden naar leveranciers van biologisch krachtvoer, en u kunt hierbij de samenwerking aangaan met akkerbouwers die door u (deels) betaald worden in de vorm van goede mest.

Meer informatie vindt u op www.nlto.nl/sectoren/biologisch/biologisch.htm.

bron: ltonet.nl, 4 augustus 2004

EU-actieplan bio: veel papier en gebakken lucht

In de tweede helft van 2004 probeert Nederland, als voorzitter van de EU, handen en voeten te geven aan het EU-actieplan voor de biologische land- en tuinbouw. Dit plan is in juni jongstleden door Franz Fischler gepresenteerd aan de EU-landbouwministers.

De Vakgroep Biologische Landbouw van LTO, Federatie van Biologische Boeren en Biologica constateert dat het plan op het eerste gezicht weinig betekenis heeft voor de biologische producent. De markt moet het immers doen, aldus de Europese Commissie. De plan gaat daarom vooral over verbetering van kennis.

Het enige concrete voorstel is om een campagne te starten voor de promotie van het EU-logo voor de biologische land- en tuinbouw. Voorgesteld wordt ook om te overleggen met derde landen over gemeenschappelijke normen, maar die gesprekken (zoals met de VS) lopen nu ook al.

Het grootste bezwaar van de vakgroep tegen het plan is dat Franz Fischler de portemonnaie niet trekt voor uitvoering van het plan: de lidstaten moeten zelf voor invulling zorgen. Hierdoor dreigt het beleid van de 25 EU-landen alleen maar meer uiteen te gaan lopen: het ene land doet een beetje van dit, het andere een beetje meer van dat. En de situatie verschilt nu al sterk per land. Er is dan wel één EU-richtlijn voor biologische productie, maar veel verplichtingen gaan gepaard met uitzonderingen. Zo is er een verplichting om biologisch zaad en pootgoed te gebruiken. Nederland heeft dit voor een aantal gewassen, zoals aardappelen, onmiddellijk ingevoerd, maar andere landen nog niet. Erger is nog dat in de meeste EU-lidstaten biologische producenten een vaste hectare-premie ontvangen, deels gefinancierd uit EU-plattelandsontwikkelingsgelden (POP). De (N)LTO pleit er voor dat Nederland dat ook gaat doen, maar in Tweede Kamerdebatten is minister Veerman nog afhoudend. Verder zijn alle lidstaten op eigen houtje bezig met het bedenken van regeltjes voor co-existentie van GGO-,

GGO-vrije en biologische teelten. De kans is groot dat dat leidt tot verdere concurrentienadelen voor Nederlandse producenten.

Tot slot heeft ieder land dan nog zijn eigen controle-instantie(s) en logo's. Met andere woorden: we hebben dan wel een interne EU-markt voor biologische producten, maar die functioneert op zijn minst gebrekkig. Door de invulling van het nieuwe actieplan aan de lidstaten over te laten, wordt dat er niet beter op.

Eén EU-logo voor de biologische producten zorgt op de langere termijn misschien voor een beter functionerende interne markt, maar dan moeten de consumenten het logo wel kennen en vertrouwen, en dat neemt tijd. Voorlopig wil de vakgroep in Nederland het EKO-keurmerk leidend laten zijn, omdat tweederde van de Nederlanders dit logo kent en er vertrouwen in heeft.

Meer informatie vindt u op www.nlto.nl/sectoren/biologisch/biologisch.htm.

Wilt u hierop reageren? E-mail dan naar communicatie@nlto.nl.

bron: ltonet.nl, 4 augustus 2004

NL - Biologisch vlees is gentechvrij

(ingezonden brief aan de Volkskrant van Biologica)

'Biologisch vlees blijft niet gentechvrij' kopte de Volkskrant afgelopen maandag. Dit is feitelijk onjuist. Biologisch vlees is en blijft gentechvrij. De kans dat biologisch veevoer in de toekomst sporen van genetisch gemanipuleerde soja en maïs kan bevatten, wordt echter wel steeds groter.

Het betreffende artikel is geschreven naar aanleiding van een Wagenings onderzoek naar GGO-vrije diervoederketens. De onderzoekers concluderen dat het in de toekomst heel moeilijk en duur zal worden om veevoer te blijven produceren dat 100% vrij is van GGO-sporen. Veel gangbaar veevoer bestaat inmiddels voor een groot deel uit GGO's, met name maïs en soja. Dat is al jaren zo maar omdat veevoer tot voor kort niet geëtiketteerd hoefde te worden, was het voor gangbare boeren niet te zien of er GGO-producten in het veevoer verwerkt zaten. Voor consumenten van gangbaar vlees en zuivel blijft het nog steeds onduidelijk wat de dieren gegeten hebben.

De producenten van GGO-vrij veevoer (biologisch én gangbaar) doen veel moeite om contaminatie met GGO's te voorkomen. Dit is echter lastig omdat de GGO-vrije veevoederketen niet geheel gescheiden kan worden van de GGO-stromen. De grote zeecontainers bijvoorbeeld worden voor zowel GGO als GGO-vrije maïs en soja gebruikt. Hierdoor is incidentele contaminatie niet uit te sluiten.

Voor de duidelijkheid: biologisch veevoer wordt geproduceerd zonder gebruik te maken van GGO's en de sector doet er alles aan om zijn producten ook tijdens transport en opslag GGO-vrij te houden. Consumenten die belang hechten aan een GGO-vrije landbouw en die vinden dat ook landbouwhuisdieren GGO-vrij voer moeten eten, kunnen dus nog steeds het beste voor biologische producten kiezen.

Op dit moment draaien de GGO-vrije producenten op voor de kosten van ketenscheiding en analyses, en als onbedoeld toch vermenging optreedt is niemand aansprakelijk te stellen. Onterecht, vindt Biologica, de vervuiler zou moeten betalen. Zolang de kosten voor het behoud van een GGO-vrije voedselketen op de biologische sector worden afgewenteld is er sprake van oneerlijke concurrentie. Bovendien is het behoud van een GGO-vrije keten een groot

maatschappelijk belang. Een meerderheid van de Europese consumenten wil geen GGO's eten en ook de overheid heeft bij herhaling aangegeven dat de keuzevrijheid voor consumenten en producenten gewaarborgd moet worden.

Meer info: www.platformbiologica.nl/gentech

bron: platform biologica, 28 juli 2004

Persbericht: Raad van State stelt biologische sector in het gelijk:

NL - Vergunningen voor veldproeven met gentech-gewassen vernietigd

Gisteren heeft de Raad van State de eerdere toekenning van veldproefvergunningen met genetisch gemanipuleerde (GGO) aardappels, appels en koolzaad vernietigd. Biologica, die vorig jaar samen met o.a. de Vakgroep Biologische Landbouw beroep tegen de vergunning had aangetekend, is blij en opgelucht met de uitspraak.

De vergunningen voor veldproeven met GGO-gewassen, die aangevraagd waren door zetmeelproducent AVEBE, Plant Research International (PRI) en Advanta, waren in eerste instantie goedgekeurd door het Ministerie van VROM. Biologica heeft samen met andere partijen beroep aangetekend tegen de vergunningen. Gisteren, anderhalf jaar na de rechtzaken, heeft De Raad van State eindelijk een uitspraak gedaan en het beroep tegen de vergunning gegrond verklaard. De Raad motiveert zijn besluit dat de verweerder niet aannemelijk kan maken dat de milieurisicobeoordeling aan de wettelijke eisen voldoet. Het Ministerie van VROM, die in eerste instantie de vergunning had afgegeven, heeft haar besluit onvoldoende gemotiveerd. Door het vernietigen van de vergunning moeten de aanvragen voor vergunningen formeel opnieuw worden beoordeeld, nu met een betere motivatie van de risicobeoordeling.

Biologica vindt het jammer dat De Raad van State niet op de overige inhoudelijke bezwaren van het beroep is ingegaan. De biologische sector had onder andere als bezwaar aangedragen dat hun recht om gentech-vrij te kunnen produceren wordt bedreigd. De telers vrezen dat door uitkruising hun gentech-vrije gewassen vervuild raken met GGO's en dat ze zelf moeten opdraaien voor de financiële gevolgen. Vanuit overheidswege bestaat nog geen duidelijkheid over aansprakelijkheid bij contaminatie van biologische producten. De sector dreigt hiermee probleem eigenaar te worden van de introductie van een technologie waarom zij niet heeft gevraagd. De GGO's die in de proefvelden getest moesten worden, hebben nog geen officiële toelating. Voor GGO's die niet officieel zijn toegelaten, geldt geen drempelwaarde. Dat betekent dat er nul vervuiling mag plaatsvinden.

De uitspraak van de Raad van State betekent dat de GGO-veldproeven die nog lopen, per direct gestopt moeten worden.

bron: platform biologica, 29 juli 2004

NL - Beschikbaarheid bio-grondstoffen

Na jarenlange groei, stabiliseert de biologische landbouwsector zich. Het laatste jaar nam het aantal biologisch agrarische bedrijven toe met 61 naar 1568. Langzamerhand komt de markt voor biologische landbouw in rustiger vaarwater en dat is ook te merken aan de beschikbaarheid van de biologische grondstoffen voor de diervoeder- en graanverwerkende industrie. De markt is minder gespannen, leert een belronde langs een aantal biologische bedrijven.

Arno van Gorp, directeur van Van Gorp-Teurlings Mengvoeders uit Waspik, ervaart nu geen krapte op de grondstoffenmarkt. „Twee jaar geleden was dat wel anders. We hebben toen

teeltprojecten opgezet, zodat de stroom biologische granen langer zou doorgaan. Ook hebben we in die jaren wel baktarwe in onze mengvoerders verwerkt.” Van Gorp vervolgt: „Ook eiwitrijke grondstoffen waren schaars. We konden ze wel kopen, maar de prijzen rezen de pan uit.”

Bij de handelsonderneming Tradin Organic Agriculture, een bedrijf dat onder andere handelt in eiwithoudende grondstoffen voor de mengvoederindustrie, beamen ze dat. „Dit jaar is de vraag naar veevoergrondstoffen kleiner dan vorig jaar. We konden een jaar geleden lang niet altijd aan de vraag voldoen. Daarom participeren we nu in twee oliefabrieken in Bolivia en China, waarvan we de eiwithoudende producten importeren om een stabiele aanvoer te garanderen”, vertelt Wouter Floot, handelaar bij het bedrijf.

Inmiddels is de krapte minder nijpend. Dit is vooral een gevolg van de opgezette projecten voor biologisch geteelde granen. Bij Koopmans Meel in Leeuwarden, marktleider in biologische bloem voor de humane sector, hebben ze geen problemen om aan graan te komen. „Het is wel eens even goed zoeken op de wereldmarkt, maar we vinden het wel”, aldus Henk Huisman, hoofd inkoop bij de Friese meelfabrikant. Datzelfde ervaart Piet Verhagen van Verhagen Meelfabriek BV uit Fijnaart. „Het is moeilijk om goed biologisch graan in Nederland te vinden. Wij lossen dat op door Nederlands rassen te vermengen met buitenlandse rassen en biologische gluten. Zo kunnen wij toch de bloem en meelsoorten maken die wij willen”, vertelt Verhagen. De buitenlandse rassen die hij gebruikt, komen uitsluitend uit Duitsland. Ook bij Reudink Biologische Voeders en bio-huisdiervoedersfabrikant Biofood kennen ze geen problemen als het gaat om de inkoop van biologische granen. Net als de collega's uit de humane voeding zijn zij echter genoodzaakt om dit graan (deels) uit het buitenland te halen.

Bij de beschikbaarheid van biologische grondstoffen zijn vooral de eiwitrijke gewassen het knelpunt. Bij Reudink Biologische Diervoeders hebben ze problemen om voldoende biologische erwten, veldbonen en lupinen te vinden. Als de krapte op die markt groot is, worden deze gewassen vervangen door biologische sojabonen uit het Oostblok of Zuid-Amerika. Aart den Bakker, hoofd van de biologische afdeling van Agrifirm, constateert dat veel mengvoederproducenten er voor kiezen biologisch graan en traditionele eiwitrijke ingrediënten te gebruiken. Een handelswijze die is toegestaan zolang rekening wordt gehouden met de daarvoor opgestelde normen (zie tabel). „Er is op dit moment een schaarste aan biologische eiwitrijke grondstoffen. Bovendien is de prijs voor de gangbare grondstoffen gunstiger”, licht Den Bakker toe. Na 2005, wanneer alle ingrediënten voor 100 procent biologisch moeten zijn, verwacht hij een forse toename in de vraag naar eiwitrijke grondstoffen. „We kunnen daar op inspelen door de teelt te sturen, maar dan moet er voor de boeren wel een prijsvoordeel in zitten.”

Van Gorp onderschrijft dat het na 2005 moeilijker zal worden. „Voldoen aan de eis dat alle ingrediënten biologische zijn, zal lastig zijn. Eiwitrijke grondstoffen zijn een belangrijk pijnpunt. Of en hoe dat opgelost kan worden, is nu nog niet duidelijk.”

Arnold Heuven van Reudink denkt dat de markt wel op de nieuwe situatie zal inspelen. „Tekorten kunnen wel opgelost worden door grotere partijen uit Zuid-Amerika toe te staan. Ik heb meer zorgen over de prijs. Voer wordt veel duurder en dat zal te merken zijn aan de prijs op de boer en in de winkel.”

Wat opvalt is dat het Nederlands areaal aan biologische granen lang niet toereikend is voor de binnenlandse mengvoedermarkt. „Als ik alleen biologisch graan uit eigen land wil halen, moet ik het hele Nederlandse areaal opkopen”, zegt

Van Gorp. En dat terwijl Europese Unie met betrekking tot biologische landbouw het kringloop-principe nastreeft, waarbij alles regiogebonden is. Van Gorp-Teurlings en Reudink doen daarom mee aan een tweejarig teeltonderzoek, om invulling te geven aan de afzet van regionale mest en de teelt van veevoedergewassen.

Bij Agrifirm, de grootste graancollecteur van Nederland, kunnen ze hun omschakelings-, ecologische en biologische-dynamische granen goed vermarkten in Nederland. Een groot gedeelte van het graan wordt verkocht voor verwerking in humaan voedsel. Wat niet

bakwaardig is, wordt verkocht als voergraan. Den Bakker ziet echter met lede ogen de grote, goedkopere importen uit het Oostblok en Zuid-Amerika aan. „Door het grote aanbod uit die landen, is er prijsdruk ontstaan op de Nederlandse markt.”

Den Bakker zet bovendien vraagtekens bij de certificering in bijvoorbeeld de Oostbloklanden en vraagt zich af of biologisch graanteelt daar op eenzelfde wijze plaatsvindt als in Nederland, waar de Skal-normen gelden. Den Bakker pleit voor een strenge en sluitende controle op importgranen waarbij tracking en tracing een belangrijke plaats moeten innemen.

Volgens Van Gorp wordt al heel streng gecontroleerd op importgranen. „De certificering en controle wordt in een aantal Oostbloklanden gedaan door West-Europese controle-organisaties, waaronder ook Skal. De grondstoffen uit het Oostblok worden bij ons standaard onderzocht op alle soorten residuen van bestrijdingsmiddelen en bewaarmiddelen. De producten worden pas verwerkt als de uitslag bekend is. Omdat we grote partijen ontvangen, is deze procedure goed uitvoerbaar. Tevens is er traceerbaarheid tot op de grond waar de grondstoffen zijn verbouwd.” Den Bakker is bang voor geschaad consumentenvertrouwen. „Niemand zit te wachten op schandalen, zoals de Nitrofen-affaire in Duitsland.” Het vertrouwen van de consument in biologische producten is volgens de Agrifirm-medewerker een kostbaar goed en hoe groter de afstand van consument tot producent, hoe moeilijker het product als biologische te borgen is. „Eenmaal geschaad vertrouwen, door bijvoorbeeld een voedselschandaal in de biologische sector, is bijna niet meer te herstellen.” Volgens Den Bakker is de biologische sector wat dat betreft kwetsbaar. „De inzet van iedereen in de keten moet erop gericht zijn dit te bewaken, dus te kiezen voor goed geborgde inkoop.”

In deze handelswijze past volgens Den Bakker ook de kringloopgedachte van biologische bedrijfssystemen. „Importen uit verre landen stroken daar niet mee.” Hij zou het liefst zien dat de Nederlandse (mengvoeder)industrie verplicht wordt om, indien beschikbaar, binnenlandse grondstoffen af te nemen. „Dit zal de ontwikkeling van de biologische sector in Nederland alleen maar ten goede komen. Natuurlijk moeten de prijzen van inlandse biologische producten dan wel in de pas te lopen met het buitenlandse aanbod met eenzelfde borging.”

In de biologische petfoodindustrie is het beeld van de beschikbaarheid van grondstoffen erg wisselend. Biofood uit Drachten zegt geen problemen te hebben met het vinden van biologische kippenvlees en granen. Grondstoffen worden voornamelijk uit Nederland gehaald, maar ook uit Frankrijk en Duitsland.

Bij Vink Sales BV, die onder de naam Yarra biologische huisdiervoeders op de markt brengt, hebben ze bij de inkoop van plantaardige stoffen geen problemen, maar liggen de moeilijkheden meer bij de dierlijke grondstoffen. „Het aanbod van biologische kip houdt niet over. Het Nederlandse aanbod is in ieder geval niet toereikend. Daarom kopen we dierlijke grondstoffen ook elders in Europa in”, licht Saskia Nieuwstraten, medewerker kwaliteitszorg toe.

Tot en met 24 augustus 2005 is een overgangsperiode van kracht, waarin op beperkte schaal nog traditionele voedingrediënten in bio-diervoeders mogen worden verwerkt. Die conventionele grondstoffen moeten wel voorkomen op de lijst die gepubliceerd is in bijlage II, onderdeel C van de EU-verordening 2092/91, waarin de biologische productiemethoden zijn geregeld.

Voor biologische huisdiervoeders gelden andere normen. Tien procent van de ingrediënten mag van een niet-Skal erkende productiemethode komen. Maar dan moet aangetoond zijn dat de betreffende grondstoffen niet of niet redelijkerwijs via een door Skal erkende productiemethode kunnen worden verkregen.

De productie van diervoeders valt onder de werkingssfeer van de EU-verordening 2092/91. Tot op heden zijn in de verordening nog geen regels opgenomen voor biologische diervoeders. Elke lidstaat moet daarvoor eigen regels opstellen. In Nederland is dat geregeld via Skal.

Recent is in Brussel echter een voorstel aangenomen om de EU-verordening 2092/91 te wijzigen. Die wijziging wordt van kracht op 6 augustus 2003 en dan vervallen de nu geldende Skal-normen. Dat heeft nogal wat consequenties voor de biologische veevoedersector. De term biologisch en het Eko-keurmerk gaan voor minder producten gelden. Wellicht moeten

fabrikanten van biologische diervoeders hun verpakkingen aanpassen en veranderingen in de receptuur aanbrengen. Vanaf 2007 wordt het verboden om op dezelfde lijn zowel gangbare als biologische diervoeders te produceren.

De nieuwe verordening zal niet van toepassing zijn op huisdiervoeders. Met de inwerkingtreding van de wijziging vallen de huisdiervoeders buiten de verordening 2092/91. Op dit moment bekijken Skal en het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij wat er voor de huisdiervoeders geregeld moet worden. De verwachting is dat de regels hiervoor blijven bestaan, maar wellicht op punten worden gewijzigd.

bron: Demolenaar, geknipt uit: Probila Newsflash, nr. 14

Russische Federatie: Overzicht biologische producten 2004

Toenemende beschikbare inkomsten en een voorkeur voor “milieuvriendelijke en propere” voedingswaren zijn twee factoren waarvan verwacht wordt dat ze de groei van de plaatselijke productie en van de invoer in Rusland van biologische producten zullen steunen. Hoewel de momentele waarde van de handel nog klein is, zijn de toonaangevende invoerders en supermarkten bewust van het potentieel van de markt en beginnen ze zich te plaatsen om er een actieve rol in te spelen....

Russia is a small but growing market for certified organic food products, with continued long-term expansion likely as the domestic economy strengthens. Although the availability of organics on the local market is very limited, Russian consumers often state their preference for so-called “ecologically clean” products (foodstuffs produced without herbicides, pesticides or fertilizers, or those manufactured without chemical additives and preservatives), indicating that the similar concept of organics will be accepted readily. However, an important challenge for U.S. exporters remains; a relatively low level of disposable income will hold down demand for pricier organic fruits, vegetables and related products in many of Russia’s regions, save the larger cities where household disposable income is generally higher.

Some organic products such as tea and nuts imported from Europe can already be found on supermarket shelves. Reportedly, some importers will soon be bringing in a wider variety of organics, and in one case, are planning to build a store that features organics in an affluent Moscow suburb. Limited advertising and other marketing activities are carried out for specifically for organics in Russia, given current small demand.

Russian legislators have recognized the importance of a solid legal underpinning for the domestic organic industry, and a conceptual legal framework is now being formulated. Until this work is completed, international organic certification is valuable as a marketing tool, but not for certification and legal definition in Russia.

Analysts forecast that about 1-2 years will be needed before significant organic purchases are realized, beginning in the larger cities, and about 3-5 years will be needed in outlying areas. As the domestic industry currently does not produce enough to meet demand, imports will be required to satisfy the expected growth in consumption, at least in the short and medium terms.

Bron: USDA, geknipt uit Probila Newsflash, nr. 14, juli 2004

VS - Een biotomaat in plaats van vitamine C-pillen

'Biogewassen beschermen de mens beter dan hun conventionele tegenhangers'

Uit Amerikaans onderzoek blijkt dat verschillende biogewassen de mens beter zouden beschermen tegen onder meer kanker dan traditioneel gekweekte groenten. Een biotomaat bevat bijvoorbeeld een pak meer vitamine C dan een gewone, zo blijkt.

Dat biogroenten- en fruit goed voor je zijn, daar twijfelt niemand nog aan. Maar voor de claim

van bio-organisaties of biowinkels dat biogroenten beter voor je zijn dan de varianten die op de gewone manier gekweekt zijn, bestaat niet erg veel wetenschappelijke bewijskracht.

Het onderzoek van voedingswetenschapper Alyson Mitchell, verbonden aan de Universiteit van Davis in Californië, bevestigt nu wat andere onderzoeken ook al aantoonde: biogroenten zouden meer stoffen bevatten die de mens kunnen beschermen tegen ziekten veroorzaakt door veroudering of beschadiging van cellen.

De hypothese die Mitchell met onderzoeksmateriaal ondersteunt, luidt dat planten die niet door pesticiden beschermd worden tegen bijvoorbeeld bladluis, zelf meer beschermingsstoffen aanmaken. De mens die dan uiteindelijk die bioplant eet, zou meteen ook extra beschermd zijn tegen ziekte.

Vorig jaar startte Mitchell met een grote zoektocht naar de extraatjes die eventueel in biogroenten schuilen. In een eerste fase van haar onderzoek vond Mitchell in ieder geval al dat fruit en groenten die, in tegenstelling tot in de conventionele teelt, niet behandeld werden met pesticiden, herbiciden, synthetische meststoffen of schimmelremmers meer antioxidanten bevatten dan hun conventionele tegenhangers. Antioxidanten zijn stoffen die organismen beschermen tegen vrije radicalen, deeltjes die heel wat schade kunnen aanrichten. Fenoliden, een subtype, worden door planten aangemaakt als natuurlijke bescherming tegen infectie en uv-stralen. Het zijn krachtige antioxidanten die de mens mogelijk ook beschermen tegen celbeschadiging door vrije radicalen.

Mitchell ontdekte in bio-aardbeien 19 procent meer antioxidanten aanwezig zijn dan in gewone aardbeien. Maar ze ontdekte ook dat zelfs gewassen die wel synthetische meststoffen kregen maar geen pesticiden, hetzelfde voordeel genoten. Zo zitten in bijgemeste maïs 58,5 procent meer antioxidanten dan in maïs die met pesticiden beschermd wordt tegen allerlei kwalijke beestjes en ziektes.

Nu rondt Mitchell haar onderzoek af met nieuwe, gelijkaardige gegevens over broccoli en tomaten. Broccoli van de bioboer bevat meer flavonoïden dan een exemplaar uit de supermarkt en biotomaten hebben een 'aanzienlijk hoger vitamine C-gehalte' dan gewone tomaten, zo stelt Mitchell. Opvallend is wel dat bij nog een groentesoort, de groene peper, geen enkel verschil werd vastgesteld. Hoe dat komt is niet duidelijk.

De onderzoekster concludeert dat biogewassen en vooral de 'tussengewassen' de meeste antioxidanten bevatten. Dat de 'tussengewassen' een licht voordeel hebben, komt volgens Mitchell omdat die gewassen wel meststoffen krijgen, maar geen pesticiden. "Die planten moeten zichzelf beschermen maar krijgen wel extra voeding, wat de beste balans blijkt te zijn", aldus Mitchell.

Het onderzoek is voorgesteld op 's werelds grootste conferentie voor voedingswetenschappen, de IFT Annual Meeting and Food Expo in de VS en sluit aan bij vroegere onderzoeken die in het voordeel van biogewassen pleiten. Verschillende onderzoekscentra onderzochten al of er meer vitaminen, mineralen en antioxidanten aanwezig zijn in biogewassen. Tot nu toe is vooral al aangetoond dat biogewassen meer vitaminen en mineralen zouden bevatten dan gewone gewassen.

Naast Mitchells onderzoek stellen een Deens en een Duits onderzoek dat biogewassen ook meer antioxidanten bevatten. Telkens wordt dezelfde hypothese gebruikt: door het gebruik van pesticiden maken gewassen minder antioxidanten aan. Of dat de enige reden is en wat het effect van die verschillende beschermende stoffen nu precies is op de mens zijn, weet men nog niet.

Dat zegt ook professor Remi De Schrijver, hoofd van het Laboratorium voor Voedingsleer van de KU Leuven. "Ik sluit niet uit dat biogewassen meer antioxidanten bevatten en dat dat beter is voor de mens, maar er is veel meer onderzoek nodig. Voorlopig blijf ik kritisch omdat het moeilijk is een wetenschappelijke vergelijking te maken. Veel hangt af van het soort fruit of groente en er zijn altijd verschillen in de manier van telen en de bodem. Bovendien blijkt hier

dat die zogenaamde 'tussengewassen' het best scoren. Die worden bij ons niet veel geteeld, maar het is wel zo dat de klassieke teelmethode al grondig aangepast zijn. De pesticiden die gebruikt zijn, zijn niet meer zo schadelijk als vroeger en steeds meer telers staan open voor alternatieve teelmethode", zegt De Schrijver.

Volgens De Schrijver speelt bij biogewassen niet zozeer het zelfbeschermingsproces, maar wel het rijpingsproces een rol. "Biogewassen hebben een langer rijpingsproces, worden vaak later geoogst en zitten dus al verder in het stadium van de aanmaak van antioxidanten. Een biotomaat die langer gerijpt heeft vergelijken met een gewone tomaat is, euhm, appels met peren vergelijken."

bron: De Morgen, 30 juli 2004

VS - CCOF certificeert het eerste en enige biologische glijmiddel

Applied Organics in Laguna Beach, CA, heeft Nude™ (gecertificeerde biologische smeerolie) op de markt ingevoerd tijdens de All Things Organic Trade Show te Chicago, waarvan de deuren onlangs zijn dichtgegaan. Nude™ was de grote sensatie. Bezoekers gingen elkaar bijna te lijf om een monster te bemachtigen terwijl de vertegenwoordigers van de pers ongeduldig om meer informatie vroegen over het product. Met Nude™ trekt bio onder de gordel, met een mengeling van gecertificeerde biologische plantenextracten en plantenstroop (wachtend op een patent); iets totaal nieuws voor deze sector. ...

Applied Organics of Laguna Beach, CA, introduced Nude(tm) Certified Organic Lubricant at the recent All Things Organic Trade Show in Chicago. Nude(tm) was the talk of the show, with attendees clambering for samples and media representatives eager for more information about the personal lubricant. Nude(tm) takes organics below the belt with a proprietary blend of certified organic plant extracts and plant butters (patent pending); a first in the personal lubricant industry. Third-party organic certification is provided by California Certified Organic Farmers (CCOF).

"The most common ingredients in personal lubricants are propylene glycol, silicone and petroleum derivatives like mineral oil and parabens," said Buddy Morel, founding partner and director of product development for Applied Organics. "After decades of consumer use, the medical profession is discovering that these ingredients aren't as safe as they once thought. We now know that what we put on our skin goes directly into our bloodstream."

Nude(tm) is the first personal lubricant to utilize supercritical (Co2) plant extracts of chamomile, calendula and sea buckthorn. The little known sea buckthorn berry contains high amounts of soothing antioxidants, vitamins and phytonutrients. The synergy between those components provides the active soothing and protective qualities. Other ingredients include organic shea butter, which is renowned for its healing properties, and organic cocoa butter, which creates a buttery, creamy consistency (patent pending). These nutrient-rich ingredients, combined with the gentle and lubricious qualities of organic sunflower seed extract, create a sensuous, creamy lubrication ideally suited to intimate health.

Many of the ingredients in Nude(tm) naturally inhibit microorganism growth, yeast, fungus and bacteria. Unlike water-based intimate care products, which require extensive use of harsh, synthetic preservatives and anti-microbials, plant extracts naturally defend and support a healthy environment. The essential fatty acids found in some plant extracts are virtually identical to the natural protective layer of sebum in the skin. Petroleum based products are extremely difficult to wash from the skin and can create vaginal chemical imbalances, which cause complications such as yeast infections due to the improper elimination of toxins and waste through mucosal tissues. Additionally, water based lubricants, formulated with glycerin (a form of sugar), can contribute to yeast growth. The natural, organic plant-based ingredients in Nude(tm) are naturally geared to supporting vaginal health, healing and pleasurable lubrication.

Though the ingredients in Nude(tm) are easily washed from the skin, they are designed to step

into the skin and promote optimum tissue vitality and healing. "We designed this lubricant to remain on the skin like any premium skincare product," said Morel. He also commented that customers even use Nude(tm) on their lips, under makeup, under eyes and as a hair groom. "One online vendor who sells over 1,100 adult specialty items recently dropped us a note to say that Nude(tm) is their #1 best selling item, outselling mainstays like Astroglide, Wet and Eros," said Morel. Even though Nude(tm) is currently available in less than a few dozen locations across the country, Applied Organics' direct online sales from www.organiclubricant.com include customers in Japan, England, Europe, Asia and Canada. Natural retailers across the country are expected to begin stocking Nude(tm) in the near future. "This is definitely a unique 'first' in the organic marketplace," said Jake Lewin, CCOF's director of marketing. "I worked extensively with Buddy during the certification process, and I'm impressed with his knowledge about organic products and his professionalism in marketing the product. I anticipate that this will be an extremely successful product launch within the organic industry."

Nude(tm) is available at www.organiclubricant.com and at fine natural food stores and select boutiques. The suggested retail price is \$19.95 for a 4 oz. package.

CCOF, a nonprofit organization, was founded in 1973 and is one of the nation's largest and oldest third-party organic certifying agencies. CCOF's purpose is to promote and support organic agriculture in California and elsewhere through:

- * A premier organic certification program for growers, processors, handlers, and retailers.
- * Programs to increase awareness of and demand for certified organic product and to expand public support for organic agriculture.
- * Advocacy for governmental policies that protect and encourage organic agriculture.

About Applied Organics

Applied Organics is a respected leader and pioneer in intimate organic lubricants. Brian Boudreau and Buddy Morel founded the company in April 2002 with a vision to create a higher standard of products for intimate health and vitality. After more than three years of research and over 200 test formulations, Nude(tm) was launched with long-awaited reception.

Bron: Organic Standards, geknipt uit Probila Newsflash, nr. 14, juli 2004

VS - Biologische badgels kennen groot succes

Een jaar geleden waren ze nog onbekend. Nu worden de biologische badgels in alle natuurwinkels van de VS met veel succes verkocht. Vermits de consument meer en meer biologische verzorgingsproducten vraagt, hebben de bedrijven van de sector nieuwe manieren gevonden om biologische oplossingen te bieden voor cosmetica en dergelijke. De USDA gecertificeerde bad- en douchegels zijn de laatste innovatie in deze trend....

Unheard of only a year ago, Organic Bath Gels are making a splash in Health Food Stores nationwide. With consumer demand for organic personal care products growing at a rapid pace, responsible personal care companies are finding new ways to provide organic alternatives for topicals and other cosmetic products. USDA certified organic bath and shower gels are the latest innovation in this trend.

According to a market report by the Organic Trade Association, the organic personal care category grew by 29% in 2002. Coinciding with this, the growth of the natural bath gel subcategory grew by 17.7% in 2002, according to SPINs survey data. These two trends bode well for the growth of a new family of bath and shower gels made with organic oils. "As demand grows, smart companies will respond," says Larry Plesent, President of Vermont Soapworks. "In the next few years you will see a flurry of USDA certified organic personal care alternatives hitting store shelves," he adds. "This is a very positive trend. People need to pay the same attention to what they put on their skin as they do with the food they put in their mouths," Plesent notes.

Vermont Soapworks invented the first non-detergent, all-natural castile bath gel back in 1999. By

2003, Vermont Soapworks released the world's first USDA certified Organic Bath and Shower Gel. Since then, at least three more companies have come forward with organic all natural castile bath gels including Trillium Herbal Company, Pangea, and Uhma Nagri. "The explosion in organic bath gels is indicative of the whole organic personal care category, and you can be sure that mainstream synthetic bath gels manufacturers are watching," says Plesent. "Why would someone buy a bath gel with ingredients that may be harmful to their skin and health when there is a healthy organic aromatherapy alternative that is cost-competitive?" he asks.

Mild and moisturizing, the new cadre of organic castile bath and shower gels are milder and less drying than synthetic formulas. They feature nourishing ingredients such as certified organic coconut and olive oils, essential oils, and aloe vera. What sets these bath gels apart the most from their detergent-based competition is the innovative gel consistency that is created with natural vegetable gums and glycerin extracts. "Our ingredient technology breakthrough set everything in motion for natural and organic gels," says Plesent. "This is not a true gel, but a colloidal suspension of supermild castile liquid soap, glycerin and vegetable gum," he explains. The four companies known to be making organic natural bath gels are creating them from a castile-style liquid soap base, a natural alternative to the chemical-laden detergent formulas found in the mainstream marketplace today. Known for their mildness, castile soaps were developed 300 years ago in "La Castilia" region of Spain by master soapmakers that brewed natural liquid soaps from a mixture of olive and coconut oils and herbs.

"There are no artificial fragrances, preservatives or detergent chemicals in natural and organic bath gels," states Karen Ciesar of Trillium. "They contain only pure essential oil fragrances that are good for the skin and provide aromatherapy benefits for the mind," she adds. Many artificial fragrances can cause dry skin reactions and other annoying conditions such as itchy noses. More good news for customers, the new wave of organic bath gels are free of the synthetic ingredients often found in mass-marketed soap products such as Sodium Laurel Sulfate, Isopropyl Alcohol, Propylene Glycol and Triclosan. These common chemicals are suspected to be harmful to human health and can cause severe skin irritation in some people. In addition, they don't contain EDTA or other artificial preservatives that can irritate skin. Instead, they utilize rosemary extract for its antioxidant properties. All of the organic bath gels are free of animal by-products and they are not tested on animals.

On April 13th, Richard H. Mathews, Program Director for the US Department of Agriculture's (USDA) National Organic Program, issued a Guidance Statement stating that the USDA does not have the power to regulate non-food products - including personal care products.

Companies with product labels that claim "USDA Certified" have been told by the new guidance document to use up their labels, and stop making organic statements and claims. This represents a huge shift in policy on the part of the USDA. What does it mean in the real world? The question of "What is an Organic personal care product" is now murkier. With the new, weaker USDA policy structure in place, organic claims by unscrupulous companies are sure to proliferate. It will be harder to identify true healthy and organic products from the imposters. Consumers should read ingredient lists on labels carefully and try to understand what is in products that will be applied directly to their skin. The nasty, synthetic ingredients are often hidden below a long list of organic herbs. Many companies replace the water portion of their formula with a tea made from organic herbs and claim it is "organic." Consumers should beware of this and purchase products where organic water is not the primary organic ingredient.

Foaming liquids and lotions are about 70% water. Consumers should try to learn about the 30% non-water ingredients, and whether they are derived from natural and organic sources.

Soap products can be made from organically certified oils, and are generally considered to be a more energy- and eco-friendly family of foaming agents. Castile liquid soap, handmade organic bar soaps and now organic shower gels can all be made in this manner. For more information on how soap is made visit <http://www.vermontsoap.com/> and click on "What is Soap?"

"More and more people are becoming concerned about the proliferation of synthetic chemicals in our food, water, air, soil and personal care products," says Plesent. "One thing that every single one of us can do to address this is to vote for a cleaner world with our purchasing power - money talks and manufacturers will listen and respond," he adds.

Bron: Organic Standards, geknipt uit Probila Newsflash, nr. 14, juli 2004

Colofon

De Biotheek Netknipsels worden uitgegeven door Bioforum Vlaanderen in het kader van het Biotheekproject. De Biotheek is hét informatie- en documentatiecentrum voor de biologische landbouw en voeding, te bereiken via www.biotheek.be of 078/151 152.

Deze knipselkrant verschijnt wekelijks met actuele informatie over de nationale en internationale biosector. De berichten worden zonder tekstwijziging (hooguit ingekort) geknipt en geplakt, met vermelding van hun bron. Samenstelling: Petra Tas.

Abonnementenadministratie: Susheela Schoenaers. Momenteel wordt de knipselkrant verzonden naar ruim 1400 relaties binnen de sector, de overheid en sympathisanten van de 10op10-campagne.

Aanmelden kan via de website: surf naar www.bioforum.be/nieuwsbrief.asp.

Oude nummers kunnen steeds opgevraagd worden bij biotheek@bioforum.be. Afmelden kan via een eenvoudig mailtje naar biotheek@bioforum.be.